

LIGJ
Nr. 70/2023

**PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES NDËRMJET REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË
DHE MALIT TË ZI PËR SIGURIMET SHOQËRORE**

Në mbështetje të neneve 78, 83, pika 1, dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet marrëveshja ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Malit të Zi për sigurimet shoqërore sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij ligji dhe është pjesë përbërëse e tij.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miraturar në datën 14.9.2023.

**Shpallur me dekretin nr. 273 datë 4.10.2023, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Bajram Begaj.**

MARRËVESHJE
NDËRMJET REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË DHE MALIT TË ZI
PËR SIGURIMET SHOQËRORE

Republika e Shqipërisë dhe Mali i Zi (në vijim të referuara si “Shtetet Kontraktuese”), të cilat dëshirojnë të rregullojnë dhe zhvillojnë marrëdhëniet e tyre në fushën e sigurimeve shoqërore, bien dakord si më poshtë:

PJESA I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1
Përkufizime

(1) Termat dhe frazat e përdorur në këtë Marrëveshje do të kenë kuptimin e mëposhtëm:

1. “territor”:

- për sa i përket Republikës së Shqipërisë: territori shtetëror i Republikës së Shqipërisë;
- për sa i përket Malit të Zi: territori shtetëror i Malit të Zi;

2. “shtetas i një Shteti Kontraktues”:

- për sa i përket Republikës së Shqipërisë: një person me nënshtetësi të Republikës së Shqipërisë;
- për sa i përket Malit të Zi: një person me nënshtetësi të Malit të Zi;

3. “legjislacion”: ligjet dhe rregulloret e tjera sipas të cilave rregullohen fushat e përmendura në nenin 2 të kësaj Marrëveshjeje;

4. “autoritet kompetent”: ministritë përgjegjëse për fushat që rregullohen nga legjislacioni i përmendur në nenin 2 të kësaj Marrëveshjeje;

5. “institucion”: organizata dhe/ose autoriteti përgjegjës për zbatimin e legjislacionit të përmendur në nenin 2 të kësaj Marrëveshjeje;

6. “institucion kompetent”: institucioni në të cilin personi ka qenë i siguruar në momentin e depozitimit të aplikimit për përfitime, ose nga i cili atij personi i buron, ose do t’i kishte buruar e drejta e përfitimeve, ose një institucion i caktuar nga Autoriteti Kompetent;

7. “person i siguruar”: personi që është objekt ose ka qenë objekt i legjislacionit të përmendur në nenin 2 të kësaj Marrëveshjeje;

8. “periudhë sigurim”: periudha gjatë së cilës janë paguar kontributet e sigurimit dhe periudhat e barasvlershme të plotësuara sipas legjislacionit të secilit Shtet Kontraktues;

9. “përfitim”: përfitim në para dhe përfitim në natyrë;

10. “përfitim në para”: pensioni, kompensimi monetar dhe përfitimet e tjera në para, duke përfshirë të gjitha rritjet, pagesat e rivlerësuara ose pagesat suplementare;

11. “përfitim në natyrë”: shërbime të kujdesit shëndetësor dhe përfitime të tjera, me përjashtim të përfitimeve në para;

12. “rezidencë”: vendbanimi i përhershëm;

13. “vendqëndrim”: vendbanimi i përkohshëm;

14. “anëtarët e familjes”: personat e përcaktuar si të tillë sipas legjislacionit të Shtetit Kontraktues legjislacioni i të cilit zbatohet;

15. “organ ndërlidhës”: një organ i caktuar për zbatimin më efektiv të kësaj Marrëveshjeje.

(2) Terma të tjerë që përdoren në këtë Marrëveshje do të kenë kuptimin që i është caktuar përkatësisht në përputhje me legjislacionin e secilit Shtet Kontraktues.

Neni 2

Objekti material i Marrëveshjes

(1) Kjo Marrëveshje do të zbatohet:

- Për sa i përket Republikës së Shqipërisë, lidhur me legjislacionin që rregullon:

1. pensionin e pleqërisë, pensionin e invaliditetit dhe atë familjar për personat e punësuar dhe të vetëpunësuar, si dhe për punëdhënësit;

2. përfitimet e sëmundjeve në para për personat e punësuar;

3. përfitimet e barrëlindjes në para për personat e punësuar dhe të vetëpunësuar, si dhe për punëdhënësit;

4. përfitimet në para lidhur me aksidentet në punë dhe sëmundjet profesionale për personat e punësuar;

5. përfitimet në para në lidhje me përfitimet e papunësisë;

6. skemën e sigurimit të detyrueshëm të kujdesit shëndetësor:

-përfitime në natyrë sipas legjislacionit të sigurimit të detyrueshëm të kujdesit shëndetësor.

- Për sa i përket Malit të Zi, lidhur me legjislacionin që rregullon:

1. Sigurimin shëndetësor, mbrojtjen shëndetësore dhe barrëlindjen;

2. Sigurimin për pensionin e pleqërisë dhe të invaliditetit;

3. Sigurimin për aksidentet në punë dhe sëmundjet profesionale;

4. Përfitimet e papunësisë.

(2) Kjo Marrëveshje do t’i referohet edhe të gjitha dispozitave ligjore, të cilat përmbledhin, ndryshojnë ose plotësojnë dispozitat ligjore të përcaktuara në paragrafin (1).

Neni 3

Objekti personal i Marrëveshjes

Kjo Marrëveshje do të zbatohet për:

1. Personat që janë ose kanë qenë objekt i legjislacionit të njërit ose të të dyja Shteteve Kontraktuese.

2. Personat që përfitojnë të drejta nga personat e përcaktuar në pikën 1 të këtij neni.

Neni 4
Trajtimi i barabartë

Përveç nëse parashikohet ndryshe në këtë Marrëveshje, personat e përmendur në nenin 3 të kësaj Marrëveshjeje do të kenë të njëjtat të drejta dhe detyrime sipas legjislacionit të atij Shteti Kontraktues njëjloj si shtetasit e tij.

Neni 5
Eksportimi i përfitimeve

1) Përveç nëse parashikohet ndryshe në këtë Marrëveshje, përfitimet në para nuk do të reduktohen, pezullohen ose tërhiqen për shkak se një person e ka rezidencën në territorin e Shtetit tjetër Kontraktues.

2) Dispozitat e paragrafit 1 më sipër nuk do të zbatohen për përfitimet e mëposhtme:

1. Për sa i përket Republikës së Shqipërisë: përfitimet jokontributive;
2. Për sa i përket Malit të Zi: pensioni minimal, përfitimet e papunësisë dhe kompensimet për shpenzimet e funeralit.

PJESA II
DISPOZITA LIDHUR ME LEGJISLACIONIN E ZBATUESHËM

Neni 6
Dispozita të përgjithshme

Një person që ushtron një veprimtari si i/e vetëpunësuar në territorin e çdonjërit prej Shteteve Kontraktuese do t'i nënshtrohet legjislacionit vetëm të atij Shteti Kontraktues, edhe në rastet kur rezidenca e një punonjësi ose e një personi që ushtron një aktivitet si i vetëpunësuar ose vendi kryesor i biznesit të punëdhënësit ndodhet në territorin e një Shteti tjetër Kontraktues, nëse nuk parashikohet ndryshe në dispozitat e neneve 7 dhe 8.

Neni 7
Dispozita të veçanta

1. Nëse një punëdhënës i vendosur në territorin e njërit prej Shteteve Kontraktuese transferon në detyrë një punonjës në territorin e Shtetit tjetër Kontraktues, ky person do t'i nënshtrohet legjislacionit të Shtetit të parë Kontraktues, deri në skadimin e periudhës së përcaktuar në kontratë, në bazë së të cilës punonjësi është transferuar në detyrë dhe jo më shumë se 24 muaj, sikur të ishte i punësuar në territorin e tij/saj.

2. Nëse një person që ushtron një veprimtari si i vetëpunësuar në territorin e ndonjërit prej Shteteve Kontraktuese shkon në territorin e Shtetit tjetër Kontraktues për kryerjen e përkohshme të asaj veprimtarie, ky person do t'i nënshtrohet legjislacionit të Shtetit të parë Kontraktues, për një periudhë jo më të gjatë se 24 muaj, sikur të kryente veprimtarinë e tij/saj në territorin e tij/saj.

3. Personat që janë anëtarë të personelit të udhëtimit ose fluturimit në shërbim të një punëdhënësi të angazhuar në fushën e transportit ajror, rrugor ose hekurudhor do t'i nënshtrohen legjislacionit të Shtetit Kontraktues ku është vendi kryesor i biznesit të punëdhënësit.

4. Anëtarët e ekuipazhit si dhe punëtorët e tjerë në anije do t'i nënshtrohen legjislacionit të Shtetit Kontraktues që mban flamurin e secilit prej dy Shteteve Kontraktuese.

5. Personat, të cilët kryejnë aktivitetet e ngarkimit, shkarkimit, riparimit, remontit ose mbikëqyrjes në portin e njërit prej Shteteve Kontraktuese të një anijeje që mban flamurin e një Shteti tjetër Kontraktues, do t'u nënshtrohen ligjeve të Shtetit Kontraktues të cilit i përket porti.

6. Nëpunësit civilë dhe personat e konsideruar si të tillë, personeli i shërbimit publik dhe përfaqësuesit zyrtarë që janë vendosur në detyrë në territorin e një Shteti tjetër Kontraktues do t'i nënshtrohen ligjeve të Shtetit Kontraktues që i ka dhënë atë pozicion në detyrë.

Neni 8

Misionet diplomatike dhe postet konsullore

1. Personat e punësuar në misione diplomatike dhe poste konsullore, anëtarët e familjeve të tyre dhe personat e punësuar për shërbime të brendshme të një anëtari të posteve në fjalë, të vendosur në territorin e një Shteti tjetër Kontraktues, do t'i nënshtrohen legjislacionit të Shtetit që i ka dhënë atë pozicion në detyrë.

2. Personat e përmendur në paragrafin 1 të këtij neni, të cilët nuk janë vendosur në detyrë, do t'i nënshtrohen legjislacionit të Shtetit Kontraktues ku ndodhet misioni diplomatik ose posti konsullor.

3. Personat e përmendur në paragrafin 2 të këtij neni, të cilët janë shtetas të zyrës diplomatike ose konsullore të Shtetit Kontraktues, mund të zgjedhin zbatimin e legjislacionit të Shtetit punëdhënës brenda tre muajve nga data e angazhimit të tyre ose pas hyrjen në fuqi të kësaj Marrëveshjeje.

Neni 9

Përrjashtimet

Me kërkesë të përbashkët të punëmarrësit dhe punëdhënësit të tij/saj, si dhe të personave që kryejnë një veprimtari si të vetëpunësuar, autoritetet kompetente të Shteteve Kontraktuese mund të bien dakord për përrjashtimet nga dispozitat e neneve 6 deri në 8 të kësaj Marrëveshjeje.

PJESA III

DISPOZITAT E VEÇANTA

Seksioni 1

Përrfitimet për shkak të sëmundjes dhe barrëindjes

Neni 10

Bashkimi i periudhave të sigurimit

Nëse është e nevojshme, periudhat e sigurimit të plotësuar sipas legjislacionit të të dyja Shteteve Kontraktuese do të bashkohen për qëllime të përrfitimit të së drejtës për përrfitime dhe të përcaktimit të kohëzgjatjes së këtij përrfitimi, për sa kohë që këto periudha nuk mbivendosen.

Neni 11

Përrfitimet në natyrë

1. Një person, i cili kualifikohet për një përrfitim në natyrë sipas legjislacionit të një Shteti Kontraktues gëzon të drejtën për përrfitime në natyrë kur ai/ajo është rezident në një Shtet tjetër Kontraktues, në përputhje me legjislacionin e tij.

2. Një person, i cili kualifikohet për të ofruar përrfitime në natyrë sipas legjislacionit të njërit prej Shteteve Kontraktuese gjatë qëndrimit të tij/saj në Shtetin tjetër Kontraktues gëzon të drejtën për trajtimin mjekësor urgjent të nevojshëm sipas gjendjes së tij/saj mjekësore, me kusht që qëndrimi të mos jetë realizuar për qëllime trajtimi.

3. Përrfitimet sipas paragrafëve 1 dhe 2 të këtij neni do të jepen në emër dhe për llogari të institucionit Kompetent nga institucioni sipas rezidencës së vendqëndrimit të personit, në përputhje me legjislacionin që zbaton institucioni.

4. Personat e përmendur në nenin 7, paragrafët 1, 2 dhe 5 dhe nenin 8 të kësaj Marrëveshjeje gëzojnë të drejtën e përrfitimeve në natyrë, në përputhje me legjislacionin e Shtetit Kontraktues ku janë vendosur në detyrë, me shpenzimet e mbuluara nga institucioni kompetent.

5. Autoritetet kompetente të Shteteve Kontraktuese do të përcaktojnë përfitime në natyrë, si proteza, pajisje dhe përfitime të tjera shëndetësore me kosto të larta për të cilat kërkohet dhënia e pëlqimit paraprak të autoritetit kompetent në rastin kur një person gëzon rezidencën ose vendqëndrimin, përveç nëse dhënia e përfitimeve të tilla duhet të jetë e menjëhershme.

6. Dispozitat e paragrafëve 1 deri në 5 të këtij neni do të zbatohen në mënyrë analoge për anëtarët e familjes, në përputhje me legjislacionin në fuqi të secilit prej Shteteve Kontraktuese.

Neni 12

Përfitimet në natyrë për përfituesit e pensionit

1. Një përfitues i pensionit të realizuar sipas legjislacionit të të dyja Shteteve Kontraktuese do t'i nënshtrohet ekskluzivisht legjislacionit të Shtetit Kontraktues në territorin e të cilit ky përfitues i pensionit e ka rezidencën.

2. Përfituesi i përmendur në paragrafin 1 të këtij neni do të ketë të drejtë për përfitime në natyrë me shpenzimet e institucionit kompetent të Shtetit Kontraktues në territorin e të cilit ka rezidencën përfituesi i pensionit.

3. Përfituesit e pensionit të përfituar sipas legjislacionit të njërit prej Shteteve Kontraktuese, të cilët kanë rezidencën në territorin e Shtetit tjetër Kontraktues, do t'i nënshtrohen legjislacionit të atij Shteti Kontraktues dhe marrjes së përfitimeve në natyrë, sikur e drejta për pension të ishte të fituar në përputhje me legjislacionin e tij në fuqi dhe me shpenzimet e institucionit kompetent.

4. Në zbatim të paragrafit 3 të këtij neni, kur kushtet shëndetësore të pensionistit që është rezident në territorin e njërit prej Shteteve Kontraktuese kërkojnë trajtim mjekësor urgjent gjatë qëndrimit të tij/saj në territorin e Shtetit tjetër Kontraktues, ai/ajo gëzon të drejtën të marrë përfitime në përputhje me legjislacionin e Shtetit të dytë Kontraktues dhe me shpenzimet e Shtetit Kontraktues ku ai/ajo ka ushtruar të drejtën e pensionit.

5. Dispozitat e paragrafëve 1 deri në 4 të këtij neni do të zbatohen në mënyrë analoge edhe për anëtarët e familjes së përfituesit të pensionit, në përputhje me legjislacionin në fuqi të çdo Shteti Kontraktues.

Neni 13

Rimbursimi i shpenzimeve

Institucioni kompetent do t'i rimburojë shumën reale të shpenzimeve institucionit që ka ofruar përfitimet në natyrë, në përputhje me nenet 11 dhe 12 të kësaj Marrëveshjeje, përveç shpenzimeve administrative.

Neni 14

Përfitimet në para

Përfitimet në para në rastet e paaftësisë së përkohshme për punë dhe barrë lindjes jepen dhe mbulojnë nga institucioni kompetent në të cilin personi është i siguruar, në përputhje me legjislacionin e zbatueshëm përkatësisht.

Seksioni 2

Përfitimet në rastin e pensionit të pleqërisë, invaliditetit dhe familjar

Neni 15

Bashkimi i periudhave të sigurimit

1. Kur legjislacioni i ndonjërit prej Shteteve Kontraktuese e kushtëzon të drejtën për përfitime me plotësimin e periudhave të sigurimit, institucioni që zbaton atë legjislacion do të marrë parasysh, kur është e nevojshme, periudhat e sigurimit të plotësuara sipas legjislacionit të Shtetit tjetër Kontraktues, për aq kohë sa ato nuk mbivendosen, sikur të ishin periudha sigurimi të plotësuara sipas legjislacionit të Shtetit të parë Kontraktues.

2. Kur një person nuk kualifikohet për një përfitim në përputhje me dispozitat e paragrafit 1 të këtij neni, institucionet kompetente do të bashkojnë gjithashtu periudhat e sigurimit të plotësuar sipas legjislacionit të një shteti të tretë me të cilin të paktën njëri prej Shteteve Kontraktuese ka lidhur një Marrëveshje për Sigurimet Shoqërore ku të parashikohet bashkimi i periudhave të sigurimit ose ka lidhur një kontratë përkatëse që parashikon bashkimin e periudhave të sigurimit.

3. Nëse legjislacioni i njërit prej Shteteve Kontraktuese e përcakton dhënien e përfitimeve në varësi të kushtit që periudhat e sigurimit të plotësohen në një profesion të caktuar, vetëm periudhat e sigurimit të plotësuar ose të njohura si të barasvlershme në të njëjtin profesion sipas legjislacionit të Shtetit tjetër Kontraktues do të mbledhen për t'u kualifikuar për të drejtën për këto pensione.

Neni 16

Periudha e sigurimit prej më pak se një vit

Kur kohëzgjatja totale e periudhave të sigurimit të plotësuar sipas legjislacionit të Shtetit Kontraktues është më pak se një vit dhe kur në bazë të këtyre periudhave nuk ekziston asnjë e drejtë për përfitim, Autoriteti Kompetent i Shtetit tjetër Kontraktues do të përfshijë ato periudha në mënyrë që të përcaktojë të drejtat dhe masën e përfitimeve sikur ato periudha sigurimi të ishin plotësuar sipas legjislacionit që ky autoritet zbaton.

Neni 17

Përcaktimi i përfitimeve pa bashkimin e periudhave të sigurimit

Nëse e drejta për përfitime sipas legjislacionit të secilit Shtet Kontraktues duhet të fitohet pa marrë parasysh dispozitat e nenit 18 të kësaj Marrëveshjeje, institucioni kompetent i atij Shteti Kontraktues do të llogarisë përfitimet që duhet të jepen vetëm në bazë të periudhave të plotësuar sipas legjislacionit që zbaton.

Neni 18

Llogaritja proporcionale (*pro rata*) e përkohshme e përfitimeve

1. Nëse e drejta për përfitime sipas legjislacionit të secilit prej Shteteve Kontraktuese fitohet vetëm nëpërmjet zbatimit të dispozitave të nenit 15 të kësaj Marrëveshjeje, institucioni kompetent i atij Shteti Kontraktues do të llogarisë përfitimet si më poshtë:

- institucioni kompetent do të llogarisë shumën teorike duke marrë parasysh të gjitha periudhat e sigurimit të plotësuar sipas legjislacionit që zbaton. Shuma e përfitimit që nuk varet nga kohëzgjatja e periudhës së sigurimit do të konsiderohet si shumë teorike;

- në bazë të shumës së llogaritur siç përmendet më sipër, shumata aktuale e përfitimit do të llogaritet si proporcion ndërmjet periudhave të sigurimit të plotësuar ekskluzivisht sipas legjislacionit të tij dhe totalit të periudhave të sigurimit të marra në konsideratë për llogaritjen e përfitimit.

2. Kur përfitimet sipas legjislacionit të njërit prej Shteteve Kontraktuese llogariten në bazë të fitimeve, pagës, bazës së sigurimit dhe/ose kontributeve të paguara në një periudhë të caktuar, institucioni kompetent do të marrë parasysh të ardhurat, pagën, bazën e sigurimit dhe/ose kontributet e paguara vetëm në bazë të periudhave të plotësuar sipas legjislacionit që ky institucion zbaton.

Neni 19

Reduktimi, ndryshimi, pezullimi dhe anulimi i përfitimeve

Zbatimi i kësaj Marrëveshjeje nuk mund të shkaktojë asnjë reduktim, ndryshim, pezullim dhe anulim të të gjitha përfitimeve takuese.

Seksioni 3

Përfitimet për aksidentet në punë dhe sëmundjet profesionale

Neni 20

Lëndimet gjatë udhëtimit për në punë dhe kthimit nga puna

1. Një person me rezidencë në territorin e njërit prej Shteteve Kontraktuese, i cili gjatë udhëtimit në punë për të hyrë në marrëdhënie pune, në bazë të një kontrate pune, dhe/ose duke ushtruar një veprimtari si i/e vetëpunësuar në Shtetin tjetër Kontraktues, pëson një aksident, ai/ajo gëzon të drejtën për përfitime në bazë të aksidentit në punë, në përputhje me legjislacionin dhe me shpenzimet e institucionit kompetent të Shtetit tjetër Kontraktues.

2. Paragrafi 1 i këtij neni zbatohet edhe në rastin e aksidentit që një person pëson menjëherë pas skadimit të kontratës së punës dhe/ose me përfundimin e vetëpunësimit gjatë udhëtimit nga puna për në vendin e tij/saj të rezidencës.

Neni 21

Përfitimet në natyrë

1. Çdo person që ka të drejtë të marrë përfitime nga aksidenti në punë ose nga sëmundjet profesionale sipas legjislacionit të një Shteti Kontraktues dhe që e ka rezidencën ose vendqëndrimin në territorin e Shtetit tjetër Kontraktues gëzon të drejtën për përfitime në natyrë me shpenzimet të institucionit kompetent në territorin e të cilit ai ka rezidencën ose vendqëndrimin, në bazë të legjislacionit që zbaton ai institucion.

2. Dispozitat e paragrafit 5 të nenit 11 të kësaj Marrëveshjeje do të zbatohen në mënyrë analoge për personin e përmendur në paragrafin 1 të këtij neni.

Neni 22

Sëmundjet profesionale

1. Kur, sipas legjislacionit të njërit prej Shteteve Kontraktuese, kualifikueshmëria për të marrë përfitime për shkak të sëmundjeve profesionale kushtëzohet nga fakti që sëmundja në fjalë të jetë shfaqur fillimisht në territorin e tij, ky kusht do të konsiderohet i përmbushur edhe kur sëmundja është shfaqur për herë të parë në territorin e Shtetit tjetër Kontraktues.

2. Nëse dhënia e përfitimit në para në rastin e sëmundjes profesionale, sipas legjislacionit të një Shteti Kontraktues, kushtëzohet nga fakti që profesioni që mund të ketë shkaktuar këtë sëmundje ka zgjatur për një kohë të caktuar, institucioni kompetent i atij Shteti Kontraktues do të marrë gjithashtu parasysh, nëse është e nevojshme, periudhat e kaluara me këtë profesion ose në përputhje me legjislacionin e Shtetit tjetër Kontraktues.

Neni 23

Përfitimet në para

1. Përfitimet në para në rastin e aksidenteve në punë ose sëmundjeve profesionale do të paguhen nga institucioni i atij Shteti Kontraktues, legjislacioni i të cilit zbatohet për personin e siguruar në momentin e ndodhjes së aksidentit në punë dhe/ose herën e fundit të kryerjes së aktivitetit ekonomik që ka shkaktuar shfaqjen e sëmundjes profesionale në fjalë.

2. Nëse një person, i cili ka marrë ose vazhdon të marrë përfitime për sëmundje profesionale që mbulohen nga institucioni i njërit prej Shteteve Kontraktues, për shkak të përkeqësimit të gjendjes së tij shëndetësore të shkaktuar nga kryerja e veprimtarisë që ka shkaktuar fillimisht sëmundjen në fjalë, i depoziton një kërkesë për përfitim Shtetit tjetër Kontraktues:

- institucioni i Shtetit të parë Kontraktues do të vazhdojë të mbulojë kostot e përfitimit, pavarësisht nga përkeqësimi i gjendjes shëndetësore, në përputhje me legjislacionin e tij përkatës;

- institucioni i Shtetit të dytë Kontraktues do të miratojë përfitimin në para në vlerën e diferencës midis shumës së përfitimit të llogaritur pas përkeqësimit të gjendjes shëndetësore dhe shumës së përfitimit që do t'i ishte dashur të paguante, në bazë të shfaqjes së sëmundjes, sipas në legjislacionin e tij.

Seksioni 4
Përfitimet e papunësisë

Neni 24
Bashkimi i periudhave të sigurimit

1. Periudha e sigurimit e plotësuar sipas legjislacionit të njërit prej Shteteve Kontraktuese merret parasysh kur ushtrohet e drejta për një përfitim në para në rast të papunësisë sipas legjislacionit të Shtetit tjetër Kontraktues, me kusht që periudhat e sigurimit të mos mbivendosen dhe që personi të kishte qenë i siguruar për papunësinë përpara depozitimit të një kërkesë për një periudhë të tillë, siç përcaktohet në legjislacionin e Shtetit tjetër Kontraktues.

2. Përfitimi në para në rast të papunësisë miratohet nga institucioni kompetent sipas legjislacionit që ky institucion zbaton.

PJESA IV
DISPOZITA TË NDRYSHME

Neni 25
Organet ndërlidhëse

Organet ndërlidhëse do të përcaktohen përmes një marrëveshjeje administrative me qëllim zbatimin më efektiv të kësaj Marrëveshjeje, veçanërisht për lidhjen e thjeshtë dhe të shpejtë të institucioneve të Shteteve Kontraktuese.

Neni 26
Detyrimet e organeve, institucioneve dhe ndihma administrative

1. Autoritetet kompetente të Shteteve Kontraktuese do të përcaktojnë mënyrën e zbatimit të kësaj Marrëveshjeje përmes një marrëveshjeje administrative, e cila hyn në fuqi njëkohësisht me këtë Marrëveshjeje.

2. Autoritetet kompetente, organet ndërlidhëse dhe institucionet e Shteteve Kontraktuese do të komunikojnë me njëri-tjetrin për:

a) të gjitha masat e marra për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje;

b) çdo ndryshim në legjislacionin e tyre kombëtar në lidhje me zbatimin e kësaj Marrëveshjeje.

3. Organet dhe Institucionet e Shteteve Kontraktuese do t'i ofrojnë njëri-tjetrit ndihmë juridike dhe administrative pa pagesë.

4. Për qëllimet e zbatimit të kësaj Marrëveshjeje, organet dhe institucionet e të dyja Shteteve Kontraktuese mund të komunikojnë me njëri-tjetrin dhe me të gjitha palët e interesuara ose përfaqësuesit e tyre.

5. Asnjë kërkesë apo dokument nuk do të refuzohet me arsyetimin se është shkruar në një gjuhë dhe shkrim zyrtar të Shtetit tjetër Kontraktues.

6. Gjatë zbatimit të kësaj Marrëveshjeje, gjuha dhe shkrimi në gjuhën malazeze dhe gjuha dhe shkrimi në gjuhën shqipe do të përdoren në mënyrë të barabartë.

7. Ekzaminimi mjekësor i kryer ekskluzivisht për zbatimin e legjislacionit të njërit prej Shteteve Kontraktuese dhe duke iu referuar personave me rezidencë ose vendqëndrim në territorin e Shtetit tjetër Kontraktues, do të kryhet me kërkesë dhe me shpenzimet e institucionit kompetent në vendin e tij/saj të rezidencës apo vendqëndrimit të përkohshëm. Ekzaminimet mjekësore në lidhje me zbatimin e legjislacionit të të dyja Shteteve Kontraktuese do të kryhen me shpenzimet dhe nga institucioni i rezidencës ose vendqëndrimit të përkohshëm të atij personi.

8. Institucioni kompetent i njërit prej Shteteve Kontraktuese do t'i sigurojë, me kërkesë dhe pa kosto, institucionit kompetent të Shtetit tjetër Kontraktues çdo informacion dhe dokumentacion mjekësor që disponon në lidhje me paafësinë e një pale kërkuese ose përfituese.

Neni 27

Përrjashtimi nga tarifati dhe vërtetimet

1. Përrjashtimi nga, ose reduktimi i detyrimeve dhe tarifave të skedarëve dhe dokumenteve me shkrim të bashkangjitura për qëllimin e zbatimit të legjislacionit të njërit prej Shteteve Kontraktuese do të zbatohet edhe për çdo skedar ose dokument tjetër me shkrim që depozitohet për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje ose legjislacionit të Shtetit tjetër Kontraktues.

2. Çdo dokument identiteti, akt dhe skedar me shkrim i prodhuar dhe dorëzuar për qëllimet e kësaj Marrëveshjeje do të përrjashtohet nga vërtetimi nga autoritetet diplomatike ose konsullore.

Neni 28

Depozitimi i kërkesave me shkrim

1. Çdo kërkesë, deklaratë ose veprim që depozitohet në zbatim të kësaj Marrëveshjeje ose sipas legjislacionit të secilit prej Shteteve Kontraktuese te një Autoritet Kompetent, ose një institucion tjetër Kompetent i një Shteti Kontraktues, do të konsiderohet se i është dorëzuar Autoritetit Kompetent ose institucionit tjetër kompetent të Shtetit tjetër Kontraktues.

2. Një kërkesë për përfitime e depozituar sipas legjislacionit të secilit prej Shteteve Kontraktuese në zbatim të kësaj Marrëveshjeje do të konsiderohet si një kërkesë për përfitime e depozituar sipas legjislacionit të Shtetit tjetër Kontraktues.

3. Çdo aplikim, deklaratë ose veprim që duhet të dorëzohet brenda një afati të caktuar sipas legjislacionit të një Shteti Kontraktues te një autoritet, institucion ose institucion tjetër kompetent të atij Shteti Kontraktues do të konsiderohet se është dorëzuar në kohën e duhur nëse janë brenda të njëjtit afat, ato i dorëzohen autoritetit përkatës ose institucionit tjetër kompetent përkatës të Shtetit tjetër Kontraktues.

4. Në rastet e përmendura në paragrafët 1 deri në 3 të këtij neni, institucionet e sipërpërmendura, drejtpërdrejt ose nëpërmjet organeve ndërlihdhëse, do t'i përcjellin pa vonesë këto aplikime, deklarata ose veprime tek institucionet përkatëse të Shtetit tjetër Kontraktues.

5. Dokumentet publike, certifikatat dhe/ose dokumentet e lëshuara nga organi ose institucioni i një Shteti Kontraktues për hir të zbatimit të kësaj Marrëveshjeje do të konsiderohen gjithashtu të vlefshme për një organ ose institucion të një Shteti tjetër Kontraktues.

Neni 29

Pagesa e përfitimeve

1. Institucioni përgjegjës për pagesën e përfitimeve sipas legjislacionit të një Shteti Kontraktues do të njohë përfitimet në monedhën zyrtare në atë Shtet Kontraktues.

2. Pagesa e përfitimeve e përmendur në nenin 1 të këtij neni për përfituesit me rezidencë në Shtetin tjetër Kontraktues do të bëhet në monedhë të konvertueshme (EUR).

3. Pagesat ndërmjet institucioneve të Shteteve Kontraktuese do të bëhen në monedhë të konvertueshme (EUR).

4. Konvertimi i përfitimeve në monedhën e Shtetit tjetër Kontraktues do të bëhet në përputhje me kursin e këmbimit që aplikohet në datën e transferimit.

Neni 30

Kërkesa për përfitimet në para të paguara tepër

1. Institucioni i njërit prej Shteteve Kontraktuese i cili ka paguar shumën e përfitimit më të lartë se shuma që duhet të marrë përfituesi, mund të kërkojë nga institucioni i Shtetit tjetër Kontraktues që shuma e paguar tepër të balancohet për të njëjtin lloj përfitimi, kundrejt shumave që duhet t'i paguhen përfituesit.

2. Shuma e paguar tepër do t'i dërgohet drejtpërdrejtë institucionit, i cili ka depozituar kërkesën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 31

Procedura përbarimore

1. Dokumentet e detyrueshme të lëshuara nga një autoritet kompetent ose institucion në fushën e sigurimeve shoqërore, si dhe vendimet gjyqësore përbarimore të secilit prej Shteteve Kontraktuese do të njihen edhe në territorin e Shtetit tjetër Kontraktues.

2. Njohja mund të refuzohet vetëm nëse është në kundërshtim me rendin publik të Shtetit Kontraktues ku kërkohet njohja e vendimit ose dokumenteve.

3. Procedura e ekzekutimit të vendimeve dhe akteve të parevokueshme duhet të jetë në përputhje me legjislacionin që rregullon ekzekutimin e këtyre vendimeve dhe akteve të Shtetit Kontraktues në territorin e të cilit kryhet ekzekutimi. Vendimi ose akti duhet të shoqërohet me një vërtetim që konfirmon se ky vendim ose akt mund të ekzekutohet (klauzola përbarimore).

Neni 32

Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

Autoritetet Kompetente të Shteteve Kontraktuese do të zgjidhin bashkërisht çdo mosmarrëveshje në lidhje me interpretimin dhe zbatimin e kësaj Marrëveshjeje përmes negociatave

PJESA V

DISPOZITA KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 33

Dispozita kalimtare

1. Në bazë të kësaj Marrëveshjeje, nuk mund të ushtrohet asnjë e drejtë për përfitime për periudhën para hyrjes së saj në fuqi.

2. Çdo periudhë sigurimi e plotësuar sipas legjislacionit të Shteteve Kontraktuese përpara hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje, do të merret gjithashtu parasysh për qëllimin e përcaktimit të të drejtave për përfitimet që rrjedhin nga kjo Marrëveshje.

3. Kjo Marrëveshje do të zbatohet edhe për rastet e sigurimit që kanë ndodhur përpara hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje.

Neni 34

Hyrja në fuqi

1. Kjo Marrëveshje do të jetë objekt ratifikimi.

2. Shtetet Kontraktuese do të njoftojnë njëri-tjetrin me shkrim, nëpërmjet kanaleve diplomatike, për përmbushjen e të gjitha procedurave të brendshme ligjore të nevojshme për hyrjen në fuqi të kësaj Marrëveshjeje.

3. Kjo Marrëveshje do të hyjë në fuqi në ditën e parë të muajit të tretë pas muajit kur është pranuar njoftimi i fundit me shkrim, i përmendur në paragrafin 2 të këtij neni.

Neni 35

Kohëzgjatja dhe zgjidhja e Marrëveshjes

1. Kjo Marrëveshje do të mbetet në fuqi për një periudhë të pacaktuar. Secili Shtet Kontraktues mund ta zgjidhë atë në çdo kohë me njoftim me shkrim drejtuar Shtetit tjetër Kontraktues të paktën

gjashtë muaj përpara fundit të vitit kalendarik, përmes kanaleve diplomatike. Zgjidhja e Marrëveshjes hyn në fuqi duke filluar nga dita e parë e vitit të ardhshëm kalendarik.

2. Në rast të zgjidhjes së kësaj Marrëveshjeje, dispozitat e saj do të vazhdojnë të mbeten në fuqi për të drejtat e fituara si dhe për kërkesat për ushtrimin e së drejtës të paraqitura përpara zgjidhjes së Marrëveshjes.

Neni 36

Efektet e zbatimit të Marrëveshjes mbi të drejtat e fituara ose të drejtat që do të fitohen në të ardhmen

1. Në rast të zgjidhjes së kësaj Marrëveshjeje, të gjitha të drejtat e fituara sipas Marrëveshjes do të mbeten në fuqi.

2. Të gjitha të drejtat për përfitimet që do të realizoheshin deri në momentin e zgjidhjes së Marrëveshjes, do të mbeten në fuqi dhe kërkesat e paraqitura përpara zgjidhjes të Marrëveshjes do të zgjidhen në përputhje me dispozitat e kësaj Marrëveshjeje.

Nënshkruar në Podgoricë, më 27.2.2023, në dy origjinale në gjuhën malazeze, shqipe dhe angleze, ku të gjitha tekstet do të jenë njëjloj autentike. Në rast të dallimeve në interpretim, teksti në gjuhën angleze do të ketë përparësi.

**PËR REPUBLIKËN E SHQIPËRISË
PËR MALIN E ZI**